

SPRAWOZDANIE

**4-ro klasowej Wyższej Szkoły Ludowej
im. Hetmana Jana Zamoyskiego
w SZCZEBRZESZYNIE.**

**Z A M O Ś Ć
ZYGMUNT POMARAŃSKI I SPÓŁKA**

16.03.79

SPRAWOZDANIE

4-ro klasowej Wyższej Szkoły Ludowej

im. Hetmana Jana Zamoyskiego

w SZCZEBRZESZYNIE.

Z A M O Ś Ć
ZYGMUNT POMARAŃSKI i SPÓŁKA

ZŁOŻONO i ODBITO CZCIONKAMI TŁOCZNI o o
J. PIETRZYKOWSKIEGO w LUBLINIE. o VIII 1918.

Szczebrzeszyn ma piękną kartę w historii szkolnictwa polskiego. Rząd austriacki, zamknąwszy w końcu XVIII. wieku Akademię Zamojską, otworzył w Zamościu Liceum niemieckie. Założyciel Akademii, kanclerz Jan Zamoyski, podarował jej na wieczne władanie 3 folwarki; rząd austriacki po zamknięciu Akademii zagarnął je na własność. Ordynacja Zamoyskich założyła we Wiedniu protest przeciwko temu. Sprawa załatwiona została kompromisowo: folwarki zostały przy Ordynacji, lecz ta zobowiązała się utrzymać własnym kosztem niemieckie liceum w Zamościu. Za czasów Xięstwa Warszawskiego, po zdobyciu Zamościa przez wojska polskie i przyłączeniu do Xięstwa, Zamoyscy znowu chcieli kontynuować dzieło swego wielkiego protoplasty, lecz w pierwszorzędnej wówczas twierdzy wszystkie gmachy zajęły władze wojskowe i na szkoły nie było miejsca. Wtedy to wybudowano w Szczebrzeszynie tuż nad Wieprzem 5 okazałych gmachów, w których umieszczono słynne gimnazjum imienia Zamoyskich, będące jakoby dalszym ciągiem Akademii. Przetrwało ono do 1852 r. i wtedy zostało zamknięte przez Rosjan pod błahym pozorem, jakoby profesorowie gimnazjum organizowali powstanie. Trzy gmachy gimnazjum zostały skonfiskowane na rzecz rządu, umieszczono w nich półk kozacki, oszacowano również wartość, darowanych ongi przez Zamoyskiego dla Akademii, folwarków i zażądano, by Ordynacja 50% tej wartości 5000 rubli płaciła corocznie na rzecz Korpusu kadetów w Brześciu Litewskim. Taki smutny koniec miało wielkie dzieło trybnua luduszlacheckiego.

Przez stosunkowo krótki okres istnienia wydało gimnazjum szczebrzeszyńskie duży zastęp prawdziwych obywateli kraju, którzy później w czasach ciężkich dla Ojczyzny niemałe położyli zasługi. W czasie od skasowania Uniwersytetu Warszawskiego (9 listopada 1831 roku) i Wileńskiego (w maju 1832 r.), oraz Liceum Krzemienieckiego (9 listopada 1833 r.), było to na ziemiach polskich pod zaborem rosyjskim jedyna szkoła o wyższym poziomie.

Od zamknięcia gimnazjum Szczepieszyn nie posiada szkoły polskiej. Otwarto tu zaraz rządową szkołę unicką, która przetrwała do r. 1867, w którym przemianowano ją na 2-klasową rosyjską szkołę miejską. Od tego czasu Szczepieszyn był silnie rusyfikowany, to też usunięto ze szkoły nie tylko język polski, lecz i wykład religii katolickiej. Rusyfikacja skończyła się dopiero po wyjściu Rosjan. Wtedy, staraniem X. *Andrzeja Wadowskiego* i p. *Heleny Boguckiej*, otwarto prywatną 4-klasową szkołę ludową. Do szkoły, pomimo, że pobierano opłatę za naukę, zapisało się 280 dzieci (w roku poprzednim do bezpłatnej szkoły rosyjskiej uczęszczało 97 dzieci). W następnym roku zamieniono szkołę na publiczną. Ilość dzieci wzrosła wtedy do 480, a wśród mieszkańców Szczepieszyna zjawily się żądania, by rozszerzyć program nauki w szkole. Zapadła nawet odpowiednia uchwała Rady miejskiej. Wskutek tego przy szkole otwarto klasę V-tą. Ówczesne władze szkolne okupacyjne nie zgodzily się jednak na przemianowanie szkoły na więcej klasową, gdyż, według regulaminu szkolnego austriackiego, szkoła musi co najmniej 3 lata czekać, by na podstawie frekwencji takie przemianowanie nastąpiło. Prócz tej przeszkody zaszła i inna, mianowicie miasto, nie mogąc utrzymać własnym kosztem szkoły 7-klasowej, postanowiło od uczniów klas wyższych pobierać opłatę w wysokości 300 K. rocznie, no to znowu nie zgodzily się władze okupacyjne, motywując, że w szkole ludowej publicznej nauka musi być bezpłatną. Chcąc ominąć wszystkie te przeszkody, postanowiono otworzyć w Szczepieszynie prywatną 4-ro klasową Wyższą Szkołę ludową im. hetmana Jana Zamoyskiego, do której mogłyby wstępować dzieci po ukończeniu 5-letniej szkoły ludowej normalnej.

Szkołę otwarto dnia 1-go września 1917 roku.

Założyciele szkoły mieli pewne wytknięte cele.

Takie tylko wychowanie młodzieży może być nazwane narodowym, które daje dzieciom możność wstępowania na coraz to wyższe szczeble drabiny szkolnej, której pierwszym stopniem jest elementarz, a ostatnim uniwersytet. Stworzyć takie warunki dla dzieci naszych jest naszym obowiązkiem. Zasadę tą zrozumiano w Anglii, gdzie instytucje społeczne i władze oświatowe starają się ją w życie wprowadzić. Tą również zasadą przejęła Komisja Pedagogiczna przy Stowarzyszeniu Nauczycielstwa Polskiego w Warszawie wypracowała projekt szkolnictwa w przyszłej Polsce, według następującego schematu:

L A T A N A U K I:												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13 it d.
Szkola elementarna 7-letnia							4-letnia szko- la srednia ogolno-kształ- caca				uniwer- sytet	
							3-letnia szkola zawodowa				wyższe szkoły zawo- dowe	

Niestety ten piękny i bardzo demokratyczny projekt nie może być urzeczywistniony w blizkiej przyszłości, gdyż 7-io letnia szkoła powszechna ludowa pociągnie za sobą niezwykle koszty, na które teraz, organizujące się dopiero, państwo polskie zdobyć się nie będzie mogło. Na teraz potrzebą palącą jest zakładanie jaknajwiększej ilości szkół z kursem przynajmniej 4-ro letnim, szkoły zaś 7 o letnie można by otwierać tylko tam, gdzie zachodzi tego rzeczywista potrzeba, n. p. po jednej na gminę.

Lecz, żeby 7-io letnie szkoły ludowe miały rację bytu, t. j. żeby były rzeczywiście jednym z tych szczebli, prowadzących na szczyty nauki, potrzebna jest jaknajprędza reforma szkół średnich. Należałoby je w pierwszszym rządzie przekształcić na 4 klasowe gimnazja wyższe z odpowiednią zmianą programów. Trzeba również zreformować średnie szkoły zawodowe. O takich reformach w szkolnictwie Ministerstwo W. R. i O. P. myśli i projekt Komisji Pedagogicznej w życie wprowadzić powoli zamierza, jak to przedstawiciel tego Ministerstwa, *X. Jan Gralewski*, w odczycie swoim, który wygłosił w r. b. w Zamościu, zaznaczył.

Założyciele Wyższej Szkoły Ludowej w Szczepieszynie mieli na celu wprowadzenie w życie tytułem próby projektu Komisji Pedagogicznej z tą zmianą, że szkoła ludowa jest naogół 8-io letnią. To przedłużenie nauki elementarnej o rok spowodowane jest w każdym razie względami praktycznymi. Szkoła jest dalszym ciągiem 4-ro letniej ludowej ta zaś dziś nie zawsze zdoła wypełnić ramy swego programu ze względu na niejednostajną frekwencję dzieci wiejskich i co ważniejsze

dzisiejszy wojenny dobór nauczycielstwa ludowego. Prócz tego szkoła ma za zadanie zdolniejszym swym uczniom zapewnić dalsze kształcenie się w wyższym gimnazjum lub w średniej szkole zawodowej, dopóki zaś nie nastąpi wspomniana wyżej reforma tych szkół, program gimnazjum niższego w ramach 3 lat zamknąć się nie da.

Ministerstwo W. R. i O. P. nie ogłosiło dotychczas programów szkół, więc Wyższa Szkoła Ludowa w Szczebrzeszynie musi posilkować się programem własnym, wypracowanym stosownie do okoliczności, w jakich znajduje się obecnie szkolnictwo ludowe i średnie. Wyklada się w niej naogół wszystkie przedmioty, wchodzące do programów gimnazjów niższych (pierwszych 4 klas) z wyjątkiem łaciny, która nie jest przedmiotem obowiązkowym, lecz zakres niektórych przedmiotów jest inne, gdy idzie o to, by szkoła, stosownie do swego celu, dała jakąś zakończoną całość wykształcenia.

Że szkoła taka była w Szczebrzeszynie potrzebna, świadczy fakt, że w tydzień po ogłoszeniu o zapisach, było już 116 uczniów i uczenie (szkoła jest na razie koedukacyjna). Rzeczowniające wprost były chwile, gdy do klasy II-giej zapisywali się 20-o letni młodzieńcy. Gdy zwracano jednemu z nich uwagę na wiek, odpowiedział: „Nie chciałem uczyć się w rosyjskiej szkole bo byłem zakwestjonowany i ciągnięto mnie do cerkwi, dowiedziałem się w niej jednak, że rosyjski uczo-ny Łomonosow zaczął uczyć się mniejwięcej w moim wieku, a przecież był chlubą swego narodu“.

Naogół uczy się w szkole:

w kl. I	dziewcząt	4	chłopców	18	razem	22
" "	II	"	16	"	30	" 46
" "	III	"	10	"	32	" 42
" "	IV	"	2	"	4	" 6
Razem	"	32	"	84	"	116

Ze względu na miejsce zamieszkania rodziców jest dzieci:

ze Szczebrzeszyna	—	—	—	—	—	—	57
z pow. zamojskiego	—	—	—	—	—	—	51
z innych pow. Ziemi Lubelskiej	—	—	—	—	—	—	7
z Warszawy	—	—	—	—	—	—	1
						Razem	116

Ze względu na zajęcia rodziców jest dzieci:

włościan	—	—	—	—	—	—	—	21
rzemieślników	—	—	—	—	—	—	—	33
drobnych mieszczan	—	—	—	—	—	—	—	42
inteligencji	—	—	—	—	—	—	—	10
oficjalistów ordynackich	—	—	—	—	—	—	—	4
obywateli ziemskich	—	—	—	—	—	—	—	4
żydów	—	—	—	—	—	—	—	2
Razem								116

Szkoła mieści się w jednym z budynków byłego gimnazjum im. Zamoyskich, wynajętym od Ordynacji. Utrzymuje się z opłat uczniowskich, wynoszących 300 K. rocznie, przyczem od opłaty całkowicie lub częściowo uwolniono 24 uczniów na ogólną sumę 4 310 K. Na przyszły rok dla zamiejscowych otwarta będzie bursa.

Dotychczas czynną pomoc szkole okazał Plenipotent Ordynacji Zamoyskich, p. *Karol Czarnowski*, który darował szkole 30 ławek szkolnych.

Uczniowie zawiązali bardzo czynną drużynę harcerską, do której należy kilkudziesięciu uczniów i uczenic. Szkoła bierze czynny i wybitny udział we wszystkich obchodach narodowych.

Założyciele szkoły mają zamiar w roku przyszłym otworzyć w Szczebrzeszynie 3-letnią szkołę średnią zawodową.

Do dwu miejskich szkół ludowych uczęszcza przeszło 600 dzieci.

Personel nauczycielski Wyższej Szkoły Ludowej składa się z 7, zaś szkół miejskich z 8 osób.

S T A T U T

4-klasowej Wyższej szkoły ludowej imienia hetmana Jana Zamoyskiego w Szczepieszynie.

.....

I. C e l.

1. Celem 4-klasowej Wyższej szkoły ludowej im. hetmana Jana Zamoyskiego w Szczepieszynie, jest dać uczęszczającej do niej młodzieży, ukończone wykształcenie elementarne, a zarazem możliwość dalszego kształcenia się w szkołach zawodowych i wyższych klasach szkół średnich wszelkich typów.

II. Ś r o d k i.

2. 4-klasowa Wyższa szkoła ludowa im. hetmana Jana Zamoyskiego w Szczepieszynie utrzymuje się narazie z opłat uczniów, za zgodą jednak założyciela może być przyjęta przez Szkolne Władze Państwowe Polskie, Polską Macierz Szkolną lub Radę miasta Szczepieszyna.

III. W a r u n k i o g ó ł n e.

3. Władzą, kontrolującą szkołę pod względem pedagogicznym, dopóki ona ma charakter prywatnej, jest inspektor szkół publicznych.

4. Na razie ze względów ekonomicznych szkoła jest koedukacyjną, w przyszłości jednak, gdy frekwencja na to pozwoli, mogą być w niej równoległe klasy męskie i żeńskie

5. Ilość klas etatowych w szkole — 4, każda z rocznym kursem.

6. Na czele szkoły stoi dyrektor, któremu podlegają nauczyciele i nauczycielki etatowi i nadetatowi.

7. Przy szkole istnieją Rady: 1) opiekuńcza, 2) Rada pedagogiczna, 3) opiekunowie i opiekunki honorowi.

IV. Część naukowa.

8. W szkole są wykładane: 1) religja, 2) język polski i literatura polska, 3) arytmetyka i początki algebry, 4) geometria, 5) geografia, 6) historia Polski z niezbędnymi wiadomościami. Jeżeli w szkole znajdzie się odpowiednia ilość, nie mniej, niż 30 proc., dzieci innych wyznań, to na życzenie rodziców może być wykładana i religja innego wyznania za oddzielną jednak dopłatą.

9. Językiem wykładowym w szkole jest język polski. Językiem wykładowym dla religji niekatolickiej jest również język polski, modlitw jednak mogą się uczyć dzieci żydowskie w języku hebrajskim.

10. Prócz przedmiotów określonych w § 8 mogą być wykładane w szkole na życzenie rodziców, lub na wniosek Rady Opiekuńczej jako przedmioty nadobowiązkowe: język łaciński, nauka gospodarstwa domowego, nauka rzemiosł, lecz z tym warunkiem, aby szkoła nie miała charakteru szkoły zawodowej i by wprowadzenie tych przedmiotów nie wpłynęło na zmniejszenie programu przedmiotów obowiązkowych.

11. W celu dalszego, zawodowego już, kształcenia tych uczniów, którzy ukończyli szkołę, a nie mogą kształcić się dalej w szkołach zamiejscowych, mogą być otwarte, w miarę potrzeby, przy szkole kursy pedagogiczne, pocztowo-telegraficzne, buchalteryjne, handlowe, techniczne, gospodarstwa rolnego, ogrodnictwa i t. p.

12. Przy Wyższej 4-klasowej szkole ludowej w Szczepieszynie mogą być otwarte niedzielne i wieczorowe kursy dla dorosłych, na których wykładają nauczyciele tej szkoły.

13. Wyższa 4-kl. szkoła ludowa w Szczepieszynie posiada własną bibliotekę, gabinet fizyczny i dostateczną ilość pomocy naukowych.

14. Program poszczególnych przedmiotów obowiązkowych i nadobowiązkowych, oraz tygodniowa ilość godzin zamieszczona jest w oddzielnym dodatku do niniejszej ustawy.

V. Uczniowie.

15. Do 4-kl. Wyższej szkoły ludowej w Szczepieszynie przyjmuje się dzieci wszystkich stanów i wyznań.

16. Do I-ej klasy przyjmowane są dzieci w wieku od lat 10 do 13, które przeszły kurs 4-letniej szkoły ludowej, lub które zdały odpowiedni egzamin. Do następnych klas przyjmowane są dzieci odpowiedniego wieku i z odpowiednimi kwalifikacjami.

17. Dzieci, które ukończyły szkołę ludową z innym językiem wykładowym, podlegają egzaminowi z języka polskiego.

18. Przyjęcie uczniów dokonywa się raz do roku na początku roku szkolnego, a jeżeli miejsca wakuja i w ciągu roku.

19. Ilość uczniów w klasie oblicza się przecięciowo na 50 lecz przyjmuje się także pod uwagę warunki higieniczne lokalu. W razie dużej ilości uczniów w klasie tworzy się oddział równoległy.

20. Uczniowie niezamożni a pilni mogą być zwalniani od części opłaty lub całkowicie.

VI. Personel nauczycielski.

21. Personel nauczycielski składa się z dyrektora, nauczycieli etatowych i nieetatowych i lekarza szkolnego.

Etatowe posady w szkole: 1) dyrektor, 2) nauczyciel religii, 3) nauczyciel języka polskiego i historii Polski, 4) nauczyciel matematyki, 5) przyrody i geografii, 6) nauczyciel języków, 7) rysunków, 8) śpiewu, 9) gimnastyki.

22. Nauczycielstwo etatowe i nieetatowe dobierane jest przez dyrektora szkoły z osób, posiadających odpowiednie kwalifikacje.

VII. Rada opiekuńcza.

23. Założyciel szkoły może powołać do Rady Opiekuńczej 6 osób bez różnicy płci i wyznania, mianowicie: 1) dyrektora szkoły, 2) dwóch przedstawicieli personelu nauczycielskiego (osoby te wybiera personel), 3) przedstawiciela duchowieństwa katolickiego, 4) przedstawiciela oświatowych instytucji społecznych i 5) przedstawiciela rodziców.

24. Rada Opiekuńcza wybiera z pośród siebie przewodniczącego, jego zastępcę i sekretarza.

25. Rada Opiekuńcza spełnia swe obowiązki w przeciągu 3 ch lat.

26. Obowiązkiem Rady Opiekuńczej jest:

- 1) otoczenie moralną opieką szkoły,
- 2) stawianie wniosków o wprowadzenie do programu szkoły przedmiotów nadobowiązkowych,
- 3) ułatwianie szkole egzystencji i współdziałanie w jej rozwoju,
- 4) Rada Opiekuńcza jest zarazem sądem honorowym, w razie mogących wyniknąć nieporozumień między personelem nauczycielskim i rodzicami uczniów.

27. Rada Opiekuńcza zbiera się przed rozpoczęciem się roku szkolnego; przed Bożym Narodzeniem i w miarę potrzeby może być zwołaną przez założyciela.

28. Członkowie Rady Opiekuńczej mogą bywać na wykładach z tym jednak, że nie wolno im robić uwag wykładającym; pobyt na wykładach może im dać materiał do żądania pewnych reform w szkole, na posiedzeniach Rady Opiekuńczej.

29. Obecni na egzaminach członkowie Rady Opiekuńczej nie mają prawa głosu.

VIII. Rada Pedagogiczna.

30. Dla prawidłowego i wszechstronnego rozważania różnych kwestji, związanych ze szkołą, przeważnie kwestji pedagogicznych i wychowawczych przy szkole, istnieje Rada Pedagogiczna pod przewodnictwem dyrektora, członkami której są: 1) wszystkie osoby, należące do personelu nauczycielskiego, 2) lekarz szkolny, 3) jeden członek (z wyboru) Rady Opiekuńczej i 4) honorowy opiekun.

31. Rada Pedagogiczna zbiera się w ciągu roku szkolnego, przynajmniej co miesiąc.

32. Uchwały Rady Pedagogicznej zapadają większością głosów, w wypadkach zaś równej liczby głosów, przeważa głos przewodniczącego.

33. Kompetencji Rady Pedagogicznej podlegają następujące sprawy:

- 1) Przyjmowanie i zwalnianie ze szkoły uczniów, oraz promocje ich do następnych klas;
 - 2) wydawanie świadectw uczniom, którzy ukończyli szkołę lub opuścili ją przed ukończeniem;
 - 3) wydawanie świadectw externom, którzy zdali egzamin ze znajomości kursu szkoły, jak również dopełniających klas i kursów, istniejących przy szkole.
 - 4) obmyślanie środków i metod nauczania, rozkład materiału naukowego na klasy, obmyślanie środków karności.
 - 5) sądzenie postępów uczniów i ich zachowania się i obmyślanie środków, mogących wpłynąć dodatnio na postępy i zachowanie się poszczególnych uczniów.
 - 6) wybór najodpowiedniejszych podręczników szkolnych, pomocy naukowych i książek do biblioteki szkolnej.
 - 7) wybór na jeden rok sekretarza Rady Pedagogicznej, bibliotekarza i dwóch osób do Rady Opiekuńczej
 - 8) ułożenie rocznego sprawozdania o stanie szkoły.
 - 9) obmyślanie wszelkich wogóle środków, dążących do podniesienia szkoły pod względem pedagogicznym i wychowawczym.
34. Wypadki nieporozumień między dyrektorem szkoły, a personelem sądzi komisja, wyłoniona z Rady Opiekuńczej.

IX. Opiekunowie honorowi.

35. Założyciel szkoły wraz z Radą Opiekuńczą i Pedagogiczną ma prawo osobom szczególnie zasłużonym dla szkoły lub szkolnictwa w pow. Zamojskim nadać tytuł honorowego opiekuna (ki) 4-klasowej Wyższej Szkoły ludowej w Szczebrzeszynie na przeciąg 3-ich lat.

36. Opiekun (ka) honorowy (a) jest członkiem Rady Opiekuńczej z głosem decydującym i Rady Pedagogicznej z głosem doradczym.

PROGRAM NAUK.

.....

NAUKA RELIGJI.

- Klasa I. 1 godzina tygodniowo.
Katechizm według X. Rzewuskiego.
- Klasa II. 1 godzina tygodniowo.
Stary testament X. Kowalewskiego.
- Klasa III. 1 godzina tygodniowo.
Nowy testament X. Kowalewskiego.
- Klasa IV. 1 godzina tygodniowo.
Liturgika X. Kowalewskiego.

JEZYK POLSKI

- Klasa I. 5 godzin tygodniowo, z tych jedna przeznaczona na czytanie dla nauczyciela.

1. Czytanie mechaniczne i logiczne.

Zwracanie uwagi na znaki przestankowe, objaśnianie treści zwrotów i wyrazów; wynajdywanie wyrazów bliskoznacznych, mających kilka znaczeń i mających przeciwne znaczenie; zastępowanie jednych wyrazów przez inne, zwracanie uwagi na porównania i przenośnie, objaśnienie ich i t. d. Rozróżnianie opisu i opowiadania. Krótkie wiadomości o wybitniejszych autorach.

2. Opowiadanie z planem i samodzielnie. Opowiadanie na pytania, samodzielne opowiadanie na podstawie planu, opracowanego wspólnie z uczniami; opowiadanie bez planu. Oprócz sprawozdania z przeczytanych książek, powiastek lub wierszyków, za temat do opowiadania służyć mogą zdarzenia rzeczywiste z życia uczniów i objaśnianie obrazków.

3. Wiersze. Czytanie, objaśnianie, jak przy czytaniu, opowiadanie, uczenie się na pamięć, czytanie i recytowanie chóralne, niekiedy z podziałem na role. Najogólniejsze wiadomości o autorze. Rozróżnianie bajki, legendy i pieśni.

4. Ćwiczenia piśmienne.

a) Ortograficzne. Wypisywanie wyrazów trudniejszych pod względem pisowni, tworzenie od nich wyrazów pochodnych, umieszczanie ich w zdaniach, — ze zwróceniem szczególnej uwagi na zwiększenie spółgłosek *z, g, r* oraz na *ó, ż, rz, h*, nie dające się łatwo wytłumaczyć. Dyktando na podstawie wyrazów z czytanek i ćwiczeń, uważane tylko, jako sprawdzian.

b) Stylistyczne, polegające na:

Układaniu planu na zadany temat wspólnie z nauczycielem (bez spożytkowania go w ćwiczeniu).

Samodzielnym układaniu planu rzeczy przeczytanej, niekiedy własnego napisanego ćwiczenia dla zorientowania się w układzie.

Streszczaniu opowiadań i łatwych wierszyków. Samodzielnym opowiadaniach i opisach (forma listu, lub kartki z pamiętnika, samodzielne dokończenie powiastki, którą nauczyciel zaczął opowiadać w klasie i t. p.)

5. Gramatyka: Rozróżnianie wszystkich części mowy według znaczenia. Rzeczowniki własne i pospolite; rodzaj, liczba, ćwiczenia, wymagające odpowiedzi całymi zdaniami na pytania przypadków, bez systematycznej odmiany przez przypadki; ćwiczenia językowe na wyrazy zdrobniałe, zgrubiałe; pierwotne, pochodne, zbiorowe, złożone, wieloznaczne, blizkoznaczne i t. p. Czasownik, odmiana przez czasy; zwrócenie uwagi na liczbę mnogą czasu przeszłego w obu rodzajach (praktycznie). Tworzenie rzeczowników od czasowników i odwrotnie.

Rozróżnianie zdań; rozpoznawanie podmiotu, orzeczenia, określenia rzeczownika, określenia czasownika (i przymiotnika), dopełnienia.

Spójnik — dokładne odróżnianie przyimka od spójnika.

Samogłoski i spółgłoski, rozróżnianie dźwięcznych i głuchych (słabe i mocne).

Podręczniki używane w szkole.

C. Bogucka i C. Niewiadomska: Wypisy na kl. I C. Bogucka, C. Niewiadomska i J. Warnkówna: Pierwsze ćwiczenia do nauki poprawnego pisania, st. II.

Gramatyka — Konrada Drzewieckiego.

KLASA II. 4 godziny tygodniowo z tych jedna na czytanie nauczyciela w klasie, oraz pogadanki o utworach przeczytanych i o książkach czytanych w domu według wskazówek nauczyciela.

1. Czytanie, jak w klasie I; rozróżnianie opisu ścisłego i pięknego, opowiadania, rozprawki; rozpoznawanie baśni, podania, legendy, wykazywanie piękności formy i treści; ćwiczenia językowe; zwracanie uwagi na autora.

2. Opowiadanie jak w kl. I; układanie planu z nauczycielem i samodzielnie.

3. Wiersze, jak w kl. I: rozróżnianie utworów lirycznych, opisowych, epicznych.

4. Ćwiczenia piśmienne:

a) Ortograficzne na podstawie zasad gramatycznych już wyłożonych;

b) Stylistyczne klasowe i domowe, mniej więcej co 2 tygodnie.

Streszczenie opowiadań, opisów wierszy.

Samodzielne opowiadania, opisy rzeczy dobrze znanych.

Rozwijanie podanego planu opowiadania, dokończenie opowiadanej przez nauczyciela powiastki, rozwinięcie i uzupełnienie podług własnego pomysłu jednej części przeczytanego wiersza lub powiastki, np. przeszłość danej osoby, przyczyny jej postępowania.

Bardzo łatwe rozprawki o rzeczach dobrze znanych, z życia, niekiedy listy.

5. Gramatyka. Zupełny rozbiór zdania pojedynczego (powtórzenie kursu I kl., podmiot, orzeczenie, określenie rzeczownika i czasownika, przymiotnika), dopełnienia. Odmiana rzeczownika, podział na 4 deklinacje, rozróżnianie osnowy i końcówki, pierwiastek, przedrostek i przyrostek.

Podział i odmiana zaimków.

Odmiana przymiotników i rzeczowników, odmieniających się, jak przymiotniki.

Odmiana liczebników.

Podział czasowników, czynne, nijakie, dokonane, niedokonane. — Konjugacja typowych czasowników w stronie czynnej

i biernej, z wyjaśnieniem zmian fonetycznych. Imiesłowy: 2 odmienne, współczesny i bierny; 2 nieodmienne, współczesny i zaprzyszły.

Powtórzenie części mowy nieodmiennych, podział i stopniowanie przysłówków.

Zwrócenie uwagi na zmiany fonetyczne samogłosek i spółgłosek.

Podręczniki: Czytanki polskie na kl. I D-ra Reitera.

Gramatyka — K. Drzewieckiego.

Bogucka, Niewiadomska i Warnkówna. Pierwsze ćwiczenia do nauki poprawnego pisania, st. III.

K L Ą S Ą III. 4 godziny tygodniowo.

1. Czytanie poprawne ze zwróceniem uwagi na treść i formę oraz rodzaj utworu

Zdawanie sprawy z myśli przewodniej utworu. Ćwiczenia językowe i stylistyczne: zwrócenie uwagi na homonimy, synonimy, wyrazy pierwotne, pochodne i t. d.

2. Opowiadanie jak w klasie II.

3. Wiersze, jak w kl. II.

4. Ćwiczenia piśmienne,

a) Ortograficzne, obejmujące głównie asymilację, rozdzielanie wyrazów na sylaby i zastosowanie znaków przestankowych.

b) Stylistyczne klasowe i domowe, jak w kl. II. opowiadania, opisy, rozprawki, porównania (forma pamiętnika; dialogu i t. p.).

5. Gramatyka—Składnia. Rodzaje podmiotu; domyślny, logiczny, gramatyczny. Wyrażanie podmiotu przez różne części mowy. Zdanie bezpodmiotowe. Orzeczenie proste i złożone; przypadek orzeczenia przymiotnego i rzeczownego; dopowiedzenie.

Rozróżnianie określeń czasownika.

Dopełnienia bliższe i dalsze, bezokolicznik, jako dopełnienie, zwrócenie uwagi na dopełnienia w przypadku II. i IV.

Rozróżnianie znaczeniowe zdań głównych i potocznych, współrzędnych i podrzędnych; zwrócenie uwagi na formalne połączenie zdań.

Zdanie ściągnięte. Skróty zdań. Zdania niezależne; przytoczone, wtrącone, nawiasowe.

Szyk wyrazów w zdaniu, szyk zdań.

6. Stylistyka.—Styl na przykładach i zestawieniach. Warunki dobrego stylu; poprawność, czystość, jasność, zwięzłość: właściwe zastosowanie wyrazów. Estetyczne przymioty stylu, żywość, obrazowość, dźwięczność.

Psychologiczne pierwiastki stylu: humor, ironja, patos, wdzięk, siła, tragizm.

Różnica między prozą i poezją treści i poezją formy. Najogólniejsze wiadomości z poezji: rym, rytm, średniówka, zwrotka, wiersz biały.

Podręczniki. — Dr. Reiter — Czytanki polskie na kl. II, K. Drzewiecki. — Składnia. Bogucka, Niewiadomska, Warnkówna: Pierwsze ćwiczenia do nauki poprawnego pisania, st IV. — H. Galle—Stylistyka,—wydanie skrócone.

K L A S A IV. 4 godziny tygodniowo,

1. Czytanie jak w kl, III. z objaśnianiem, rozbiorem utworu i opowiadaniem.

2. Opowiadanie i wiersze, jak w klasie III.

4. Ćwiczenia piśmienne, jak poprzednio, rozszerzone stosownie do zakresu przechodzonej stylistyki.

5. Gramatyka.—Powtórzenie w miarę potrzeby.

6. Stylistyka. — Teorja prozy i poezji.—Zapoznanie z najważniejszymi ich rodzajami.

7. Wiadomości z dziejów piśmiennictwa Polskiego w bardzo ogólnym zarysie.

Podręczniki.—Dr. Reiter.—Czytanki polskie na kl. III. Stylistyka H. Gallego.

Bogucka i Niewiadomska—Nasi pisarze.

MATEMATYKA.

K L A S A I. 5 godzin tygodniowo.

Arytmetyka. Cztery działania na liczbach całkowitych, ułamkowych i mianowanych. Miary krajowe i metryczne. Wyliczanie powierzchni pól prostokątnych. Wyliczanie objętości brył prostokątnych. Zadania.

K L A S A II. 4 godzin tygodniowo.

Arytmetyka. — Ułamki zwyczajne i dziesiętne: Liczby pierwsze i złożone. Rozkład liczb na czynniki pierwsze. Odnajdywanie największego wspólnego dzielnika i najmniejszej wspólnej wielokrotności. Pojęcie o ułamku zwyczajnym. Sprawdzanie ułamków do wspólnego mianownika. Skracanie ułamków. Odnajdywanie części, znając całość i całości, znając

część. Cztery działania z ułamkami zwyczajnymi. Ułamki dziesiętne. Cztery działania z nimi. Zamiana ułamków dziesiętnych na zwyczajne i naodwrot. Ułamki okresowe czyste i mieszane. Zamiana tych ułamków na zwyczajne.

Gieometria.—Elementy geometryczne: bryła, powierzchnia linja, punkt. Wymiany tych elementów. Rozpatrzenie brył foremnych: sześcian, graniastosłup, piramida, stożek, kula.

Linja prosta, łamana, krzywa. Własności prostej. Kąty przyległe. Kąty proste. Kąty wierzchołkiem przeciwległe. Trójkąty. Warunki równości trójkątów.

K L A S A III. 7 godzin tygodniowo.

1. Arytmetyka. — Stosunki arytmetyczne i geometryczne. Proporcje arytmetyczne i geometryczne. Reguła trzech złożona. Reguła procentów. Pojęcie o procentach złożonych. Dyskonto handlowe i matematyczne. Reguła łańcuchowa Mieszaniny i spółki. Zadania.

2. Gieometria.—Linje równoległe. Wieloboki Koło. Równoważność figur. Obliczanie powierzchni figur. Podobieństwo figur.

3. Algiebra. — Znaki algiebraiczne. Oznaczanie liczebnej wartości wzorów. Cztery działania z liczbami algiebraicznymi. Potęgowanie liczb algiebraicznych. Pierwiastkowanie liczb algiebraicznych. Liczebna wartość wzoru. Porządkowanie wielomianu. Zbieranie podobnych wyrazów. Dodawanie jednomianów i wielomianów. Odejmowanie wielomianów i jednomianów. Znoszenie nawiasów przy dodawaniu i odejmowaniu. Umieszczanie wielomianów ze znakiem $+$ lub $-$ przed nawiasem. Mnożenie wielomianów przez jednomian i wielomian. Podnoszenie jednomianu i dwumianu do kwadratu.

Iloczyn sumy dwóch wyrazów przez ich różnicę. Podnoszenie jednomianu i dwumianu do sześciastu.

Dzielenie jednomianów i wielomianów przez jednomian. Dzielenie wielomianu przez wielomian.

Zadania.

K L A S A IV. 4 godziny tygodniowo.

1. Gieometria.—Zebranie w systematyczną całość wiadomości z gieometrij, wyłożonej w klasach II i III. Ogólne wiadomości ze stereometrij. Praktyczne obliczanie objętości brył foremnych.

Praktyczne zadania i zajęcia z geometrii (Wymierzanie powierzchni placów, przyległych do szkoły, zdejmowanie ich planów, obliczanie objętości sal szkolnych, wymierzanie wysokości przedmiotów, do których bezpośrednio nie można się zbliżyć i t. p.

2. Algiebra. — Rozkładanie wyrażeń algebraicznych na czynniki. Poszukiwanie największego wspólnego dzielnika jednomianów i wielomianów. Poszukiwanie najmniejszej wspólnej wielokrotności jednomianów i wielomianów. Ułamki algebraiczne. Skracanie ułamków. Poszukiwanie rzeczywistej wartości ułamków. Dodawanie ułamków, odejmowanie, mnożenie, dzielenie. Działania z ilościami, mającymi odjemniki odjemne.

Podręczniki.—Thomas S.—Zbiór zadań arytm. cz. II. (kl. I).

„ „ „ „ „ cz. III. (kl. II).

„ „ „ „ „ cz. IV. (kl. III).

Teoria arytmetyki Thomasa (wszystkie części).

Zbiór zadań algebraicznych Ap. Klonowskiego cz. I, kl. III i IV.

H I S T O R J A.

K L A S A I. 2 razy tygodniowo.

Historja Polski w ogólnym zakresie podręcznika S. Pisarzewskiej.

K L A S A II. 2 razy tygodniowo.

Obrazki z dziejów i kultury starożytnych narodów Wschodnich: Egipcjan, Asyryjczyków i Babilończyków, Żydów, Fenicjan i Persów, według podręcznika Semkowicza.

K L A S A III. 2 razy tygodniowo.

Historja Polski.—Od początku do królów elekcyjnych według podręcznika Grzymałowskiego.

Grecja.—Kraj —Wierzenia—Myty. Ogólne wiadomości z dziejów starożytnej Grecji według podręcznika Semkowicza.

K L A S A IV. 3 razy tygodniowo:

Historja Polski od królów elekcyjnych do dzisiejszych czasów ze szczególnym zwróceniem uwagi na wyzwolenie waleki Narodu.

Historja Rzymu, według podręcznika Semkowicza.

G I E O G R A F J A.

K L A S A I. 2 razy tygodniowo.

Ogólne wiadomości z geografji fizycznej według podręcznika F. Radlińskiego, cz. I.

K L A S A II. 2 razy tygodniowo.

Szczegółowe rozpatrzenie Australji, Afryki, Ameryki i Azji według podręcznika F. Radlińskiego, cz. II.

K L A S A III. 2 razy tygodniowo.

Szczegółowe rozpatrzenie Europy według podręcznika F. Radlińskiego, cz. III.

KLASA IV. 2 razy tygodniowo

Gieografia Polski według podręcznika A. Nałkowskiej.

NAUKI PRZYRODNICZE

K L A S A I. 2 godziny tygodniowo.

Przez pierwsze 6 miesięcy roku szkolnego: świat zwierzęcy, mianowicie: opis typowych gatunków ssaków i ptaków z uwzględnieniem tych biologicznych stosunków, które można przyjąć, jako stanowczo stwierdzone.

Przez ostatnie 4 miesiące roku szkolnego: świat roślinny, mianowicie: opis roślin nasiennych (jawnokwiatowych) o prostej budowie, jako wstęp do zrozumienia najważniejszych zasadniczych pojęć morfologicznych z uwzględnieniem najprostszych stosunków biologicznych.

K L A S A II. 2 godziny tygodniowo.

Przez pierwsze 6 miesięcy roku szkolnego: świat zwierzęcy, mianowicie: opis typowych przedstawicieli jeszcze nie omawianych klas zwierząt kręgowych, dalej owadów i innych zwierząt bezkręgowych, jakoteż uwagi o sposobie ich życia. Rzut oka na podział świata zwierzęcego.

Przez 4 ostatnie miesiące roku szkolnego: świat roślinny mianowicie: opis roślin nasiennych (jawnokwiatowych) o budowie mniej prostej i kilku zarodnikowych (skrytokwiatowych) z uwzględnieniem sposobu ich życia. Przejrzysty podział świata roślinnego.

K L A S A III 2 godziny tygodniowo.

F i z y k a. Rozciągłość. Stany skupienia. Ciężar, ciężar właściwy. Ciśnienie powietrza.

C i e p ł o. Wrażenie ciepła: Temperatura. Zmiana objętości pod wpływem ciepła.

T e r m o m e t r. Ilość ciepła, ciepło właściwe. Zmiana stanów skupienia. Prężność par. Zasada maszyny parowej. Źródła ciepła. Przewodniki ciepła. Promieniowanie ciepła.

M a g n e t y z m. Magnesy naturalne i sztuczne, żyła magnetyczna. Działanie wzajemne dwu biegunów magnetycznych. Magnetyzowanie przez rozdział, przez pocieranie. Magnetyzm ziemi. Pojęcie zboczenia i nachylenia z powtórzeniem wiadomości zasadniczych z astronomji. Busola.

E l e k t r y c z n o ś ć: Elektryzowania przez tarcie, przez udzielanie, przewodzenie elektryczności. Elektroskopy. Siebziba elektryczności. Działanie kończyn. Elektryzowanie przez rozdział. Maszyna elektryczna. Kondensatory. Burza. Piorunochron. Najzwyklejsze ogniwa galwaniczne, Prąd elektryczny. Wytwarzanie ciepła i światła przez prąd. Elektroliza (rozkład wody i galwanoplastyka. Działanie magnetyczne prądu, telegraf. Zasadnicze doświadczenia z zakresu indukcji elektrycznej. Telefon i mikrofon.

G ł o s. Powstawanie głosu. Rozchodzenie się głosu. Dźwięki i szmery. Siła głosu i wysokość tonu. Struny. Widelki strzałkowe. Piszczałki. Odbicie. Echo i wspólecho. Odbieranie wrażeń słuchowych.

Ś w i a t ł o. Źródła światła. Prostolinijne rozchodzenie się światła, cień, fazy księżyca, zaćmienia, ciemnia. Obrazy w zwierciadłach płaskich i kulistych. Natężenie oświetlenia. Prawo odbicia. Załamanie, przechodzenie światła przez płyty, graniastosłupy i soczewki. Obrazy w soczewkach. Oko. Akomodacja. Okulary. Kąt widzenia, lupa. Rozczepienie światła, tęczą.

Anatomja i fizjologja człowieka.

K L A S A IV. 2 godziny tygodniowo.

F i z y k a.—**R ó w n o w a g a i r u c h:** Pomiar sił za pomocą ciężarów i przedstawienie ich na odcinkach. Dźwignia uwaga, kołowrót, krążek płaszczyzna pochyła. Punkt ciężkości. Rodzaje równowagi. Ruch jednostajny. Wolne spadanie. Pionowy rzut w górę. Składanie i rozkładanie ruchów. Graficzne traktowanie rzutu pionowego i ukośnego. Rzut po płaszczyźnie pochyłej. Tarcie. Prawa ruchu wahadłowego. Siła odśrodkowa. Najważniejsze zjawiska przy zderzeniu się ciał sprężystych.

C i e c z e: Własności. Rozchodzenie ciśnienia. Poziom Ciśnienie hydrostatyczne. Naczynia połączone (zjawiska włoskowatości). Zasada Archimedes'a. Najprostsze przypadki wyznaczenia ciężaru właściwego na podstawie prądu do góry. Pływanie ciał, areometr podziałkowy.

G a z y. Własności. Barometr, manometr. Prawo Mariotte'a. Pompy wodne i pneumatyczne. Lewar. Balon.

C h e m j a. Skład powietrza. Pierwiastki, mieszaniny, związki. Synteza, analiza na podstawienie, redukcja, prawa zachowania masy i stałych stosunków ciężarowych i objętościowych za pomocą kilku prostych doświadczeń. Elektroliza. Zasady chemicznego znakowania. Zasady, kwasy i sole. Kilka pierwiastków i ich najważniejszych związków. Wyjaśnienie na kilku przykładach istotnych znamion ciał organicznych.

W ciągłej łączności z nauką chemji opis najważniejszych minerałów i skał oparty na obserwacji.

JEZYK NIEMIECKI.

K L A S A I 4 godziny tygodniowo.

Czytanie i pisanie. Zaznajamianie się z otaczającymi przedmiotami. Użycie 4-ch przypadków. Przyimki, wymagające 2-go i 4-go przypadków, 4-go i 2-go. Odmiana nosowa „leben“ i „sein“ w czasie teraźniejszym, przeszłym, przeszłym dokonanym, plusquamperfectum, futurum i imperativum. Odmiana przygodnych czasowników w czasie teraźniejszym. Rozmówki o klasie, uczniach, dniach, porach roku, ciele ludzkim, ubraniu, kwiatkach i t. p. podług podręcznika Lorentza cz. I. Dyktando i tłumaczenia ustne i piśmienne. Ćwiczenia gramatyczne. Uczenie się wierszy na pamięć.

K L A S A II. 3 godziny tygodniowo.

Czytanie i tłumaczenie, jak w klasie II-giej. Uczenie się wierszy na pamięć. Dyktando i tłumaczenie. Rozbiór zdania prostego. Części mowy odmienne i odmiany ich. Samodzielne opowiadania pisemne i ustne. Podręcznik Lorentz'a część II.

K L A S A III. 3 godziny tygodniowo.

Czytanie i tłumaczenie, jak w klasie II-giej. Uczenie się wierszy na pamięć. Dyktando i tłumaczenie. Rozbiór zdania prostego. Części mowy odmienne i odmiany ich: Samodzielne opowiadania pisemne i ustne. Podręcznik Lorentz'a część III.

K L A S A IV. Czytanie i tłumaczenie, jak w klasie III-iej. Części mowy odmienne i nieodmienne. Rozbiór gramatyczny i logiczny. Uczenie się wierszy na pamięć. Czytanie i tłumaczenie łatwych utworów z zakresu prózy i poezji. Podręcznik Lorentz'a. część IV.

JEZYK FRANCUSKI.

K L A S A II.

Czytanie i pisanie. Gramatyka: o rzeczowniku (formowanie liczby mnogiej). Przymiotnik (formowanie rodzaju żeńskiego).

go). Czasowniki, należące do I-ej i II-ej konjugacji. Odmiana ich w Indicatif present, Imparfait, Passé défini. Formy: pytająca i przecząca. Czasowniki posiłkowe: „avoir“ „être“.

Zaznajamianie z otaczającymi przedmiotami. Czytanie i tłumaczenie z podręcznika Węckowskiego lekcji 12. Dyktanda i extemporale.

K L A S A III.

Czytanie i tłumaczenie z podręcznika Węckowskiego lekcji 24 (cała część I-sza). Dyktanda i extemporale. Przy końcu roku opowiadanie ustne pisemne. Rozmówki.

Gramatyka: rzeczownik (odmiana, liczby, rodzaje i t. d.), przymiotnik, przysłówki, zaimek, liczebnik, czasownik. Użycie trzech głównych czasów, présent, passé i futur.

Odmiana czasowników regularnych wszystkich 4-ch konjugacji, w czasach: indicatif présent, imparfait passé défini, passé indéfini, futur. Czasowniki posiłkowe.

K L A S A IV.

Czytanie, tłumaczenie i opowiadanie z podręcznika Węckowskiego, cz. II. Gramatyka: części mowy odmienne i nieodmienne. Konjugacja czasowników nieregularnych. Dyktanda i tłumaczenia. Opowiadanie ustne i pisemne. Wypracowania i amodzielne.

Skład grona nauczycielskiego w roku 1917/18.

.....

1. *Franciszek Przyrowski* — Dyrektor, uczył geografji w klasach II, III i IV, geometrii w kl. II i III.

2. *X. Dziekan Andrzej Wadowski*. uczył relegji we wszystkich klasach.

3. *Władysław Gacki*; były dyrektor gimnazjum w Chełmie, obecnie inspektor szkolny we Włocławku, uczył do 1.XI łaciny i języka polskiego w kl. IV.

4. *Helena Gacka*, uczyła języków niemieckiego i francuskiego w kl. IV. do 1.XI.

5. *Robert Pieńczykowski*; uczył przyrody we wszystkich klasach, geografji w I kl., języka polskiego w I, i II kl., oraz łaciny w kl. III i IV. Wychowawca I kl.

6. *Kazimiera Pieńczykowska*, uczyła języka niemieckiego w I, II i III kl. języka francuskiego w II, III i IV. kl. oraz języka polskiego w III kl. Wychowawczyni I kl.

7. *Jan Grzywacz*; uczył matematyki i historii we wszystkich klasach. Wychowawca III i IV. kl.

8. *Zofja Zalewska*; uczyła rysunków we wszystkich klasach.

9. *Jan Gołąb*; uczył śpiewu we wszystkich klasach i języka niemieckiego w kl. IV. Prowadził drużynę skautową.

.....
.....
.....

TABELA STATYSTYCZNA
ilości godzin nauki tygodniowej
w roku szkolnym 1917/18.

PRZEDMIOT	K l a s a				Razem
	I	II.	III.	IV.	
Religja . . .	2	2	2	2	8
Język polski , .	5	5	4	4	18
Język łaciński (nieobow.)	—	—	3	3	6
Język francuski . .	—	4	4	3	10
Język niemiecki . .	4	4	4	3	15
Historja . . .	2	2	2	2	8
Gieografja . . .	2	2	2	2	8
Matematyka . . .	5	5	7	5	22
Nauki przyrodnicze .	2	2	2	2	8
Rysunki . . .	2	2	2	2	8
Spiew . . .	1	1	1	1	4
Gramatyka : . .	1	1	1	1	4
R a z e m .	26	30	33	30	119

.....
.....

Imienny spis uczniów i uczenic.

.....

K L A S A I.

1. Betlejówna Wanda
2. Burdzyński Tad.-Józef
3. Danygiczówna Szpetla
4. Gall Mikołaj
5. Godzisz Władysław
6. Jabłoński Tadeusz
7. **Janowski Tadeusz**
8. Jurczykowski Michał
9. Jurczykowski Stanisław
10. Kielbasa Stanisław
11. Myszek Antoni
12. Nowakowska Jadwiga
13. Kozłowska Marja
14. Pawłowski Henryk
15. Rycyk Stanisław
16. Szmulak Jan
17. Stec Alexander
18. Szmal Józef
19. Tałanda Antoni
20. Saj Paweł
21. Kołodziejczyk Mikołaj
22. Zawiślak Wojciech

K L A S A II.

1. Bartoszczykówna Zofja
2. Bujnowski Stanisław
3. Czechoński Alexander
4. Czernicka Marja
5. Czernicki Tadeusz
6. Drabik Jan
7. Gaska Andrzej
8. Gomuła Adam
9. Guzowski Leopold
10. Hołowiński Jan
11. Janicka Bronisława
12. **Jastrzębski Franciszek**

13. Jurczykowska Wanda
14. Jurczykowski Leonard
15. Kopec Teofil
16. Kilińska Anna
17. Kołodziejczyk Andrzej
18. Kołodziejczyk Roman
19. Kołętaj Bolesław
20. Kowalik Stanisław
21. Kościk Jan
22. Kozłowska Janina
23. Król Jan
24. Malec Tomasz
25. Malczewski Hilary
26. Majdan Antoni
27. Miazga Paulina
28. Mularski Władysław
29. Orłowska Zofja
30. Paweńska Kazimiera
31. Pawłowska Irena
32. Pawłowska Kazimiera
33. Paszko Józek
34. Rogalska Anna
35. Sadoś Marjan
36. Spoz Leon
37. Stocki Stanisław
38. Szubert Felix
39. Szubertówna Józefa
40. Tokiendorf Alexander
41. Wolska Jadwiga
42. Wolska Zofja
43. Wiśniewski Felix
44. Złomaniec Kazimierz
45. Ciastuła Paweł
46. Pukówna Cecylja

K L A S A III

1. Bartoszczykówna M.
2. Bielecki Alexander

3. Biesaga Stanisław
4. Bryłowska Marja
5. Bujnowski Wacław
6. Chmiel Jan (umarł)
7. Cichosz Stanisław
8. Cybulska Helena
9. Czernicki Romuald
10. **Czubak Ludwik**
11. Gruza Franciszek
12. Grabski Stanisław
13. Gwarda Leopold
14. Gwiazdowski Stanisł.
15. Haściówna Marja
16. Jastrzębska Jadwiga
19. Jastrzębski Kazimierz
18. Joświakowski Stefan
19. Kamińska Bronisława
20. Kamiński Józef
21. Kimaczyńska Jadwiga
22. Kimaczyński Zygmunt
23. Kozłowski Tadeusz
24. **Kryk Leonard**
25. Makara Jan I.
26. Makara Jan II.

27. Niechaj Zygmunt
28. Niechaj Wacław
29. Nowakowski Stanisł.
30. Nowicki Teofil
31. Orłowska Janina
32. Oszust Antoni
33. Paweńska Marja
34. Piotrowski Stefan
35. Piñciński Jan
36. Rogalski Józef
37. Sypetkowski Wacław
38. Sztrajcher Dawid
39. Tokiendorf Aniela
40. Wodziński Józef
41. Wojtczak Tadeusz
42. Wysek Jan

K L A S A IV.

1. Bartoszczyk Jan
2. Biesaga Leonarda
3. Burdzyński Alexander
4. Kopeć Henryk
5. Buciński Stefan
6. Wiśniewska Leokadja

